

Merħba! Matul dan it-taħriġ se tisma' żewġ siltiet.

Wara kull waħda se nistaqsik biex twieġeb xi mistoqsijiet u tikteb it-twieġibiet fil-karta li tajtek.

Kull silta se naqra hielek tliet darbiet b'kollox.

- L-ewwel darba se tismagħha biss, mingħajr ma tara l-mistoqsijiet.
- It-tieni darba naqralek il-mistoqsijiet u nerġa' naqralek is-silta. Hawnhekk inti tkun tista' twieġeb il-mistoqsijiet.
- Meta tlesti, nerġa' naqralek is-silta, għat-tielet darba, u nagħtik ftit minuti oħra biex tiċċekkja dak li ktibt.

[L-Ewwel Silta]

Mela issa se nibdew **il-Ewwel Silta**. Se tisma' biss parti minn dokumentarju fuq il-Vikingi. Għalissa isma' biss, u tarax il-mistoqsijiet.

Il-Vikingi kienu nies ġejjin mit-Tramuntana tal-Ewropa. Huma għexu iktar minn elf sena ilu. Dawn kienu Danizi, Norveġiżi u Żvediżi. Il-kelma "Viking" hija waħda antika ħafna li tfisser "attakk għall-għarrieda mill-pirati".

Il-Vikingi kienu jtilqu minn pajjiżhom u jbaħħru lejn pajjiżi oħrajn fosthom, l-Ingilterra u l-Irlanda. Uħud minnhom komplew iduru minn pajjiż għal ieħor, jiġġieldu u jisirqu kulma jsibu. Oħrajn kienu jaqtgħuha li jibqgħu jgħixu fuq xi art tajba li kienu jsibu ruħhom fiha. Hemmhekk jibnu ħajja ġdida, kwieta u bla ġlied, aktarx bħala bdiewa, nies tas-sengħa, jew kummerċjanti.

Il-Vikingi kellhom dgħajjes kbar u ħfief imma b'saħħithom u li jfilħu maltempati kbar. Kull dgħajsa kellha l-imqadef u qluġh kbir. Fuq quddiem tad-dgħajsa kien ikun hemm pulena b'xi wiċċ ta' dragun, bil-ħsieb li tbeżza' lill-għedewwa. Nafu li b'dawn id-dgħajjes xi Vikingi qasmu saħansitra l-Oċean Atlantiku u waslu l-Amerka. Oħrajn marru Franza, Spanja, ir-Russja u t-Turkija.

[pawża ta' 3 sekondi]

Issa tista' ddawwar il-paġna fejn hemm il-mistoqsijiet tal-1 **Silta**, ħalli tara x'se nistaqsik.

[pawża ta' 5 sekondi]

Ħalli nibdew minn **Taħriġ A**.

Għal **Taħriġ A** nitolbok tagħmel sinjal fil-kaxxa t-tajba biex turini jekk dak li se ngħid jien huwiex vera, jekk mhuwiex vera, jew jekk lanqas biss issemma' fis-silta.

Ejja naraw l-eżempju.

Il-Vikingi għexu aktar minn elf sena ilu.

Dan **HUWA VERA**. Għalhekk fil-kaxxa jien għamilt sinjal taħt **VERA**.

Issa se naqralek il-bqija tas-sentenzi. Jekk trid, jew jekk taħseb li taf timmarka xi twegiba minnhom, tista'. Imma għal dan, se nagħtik ċans wara wkoll.

Numru wieħed

Il-Vikingi kienu jbaħħru f'pajjizi 'il bogħod.

Vera, mhux vera, jew ma ssemmietx ?

[pawża ta' 3 sekondi]

Numru tnejn

Il-Vikingi ġew hawn Malta wkoll.

Vera, mhux vera, jew ma ssemmietx ?

[pawża ta' 3 sekondi]

Numru tlieta

Il-Vikingi kienu jbaħħru fuq dgħajjes żgħar.

Vera, mhux vera, jew ma ssemmietx ?

[pawża ta' 3 sekondi]

Numru erbgħa

Il-pulena kien ikun fiha wiċċ ta' ħuta.

Vera, mhux vera, jew ma ssemmietx ?

[pawża ta' 3 sekondi]

Numru ħamsa

Il-Vikingi kienu nies twal ħafna.

Vera, mhux vera, jew ma ssemmietx ?

[pawża ta' 3 sekondi]

Issa li qrajna **Taħriġ A**, nistgħu ngħaddu għal **Taħriġ B**.

F'dan it-taħriġ inti għandek tagħzel kif tkompli l-aħjar is-sentenza skont dak li smajt. Għandek tliet għażliet, imma waħda biss hija t-tajba.

Ejja naraw l-eżempju.

Il-kelma "Viking" tfisser

- a) *attakk għal għarrieda mill-pirati.*
- b) *attakk għal għarrieda.*
- ċ) *attakk mill-pirati.*

Issa, inti smajt li din kienet intervista fi programm. Mela t-tajba hija a.

Ejja naraw is-sentenzi l-oħrajn ukoll. Jekk trid, tista' tipprova twieġeb xi waħda minnhom, imma se nagħtik ċans wara wkoll.

Numru wieħed

Il-Vikingi kienu

- a) *Daniżi, Franciżi u Spanjoli.*
- b) *Daniżi, Norveġiżi u Żvediżi.*
- ċ) *Daniżi, Norveġiżi u Franciżi.*

[pawża ta' 3 sekondi]

Numru tnejn

Il-Vikingu kienu iduru minn pajjiż għal ieħor u

- a) *jisirqu d-dgħajjes.*
- b) *joqtlu lil kul min isibu.*
- ċ) *jiġġieldu u jisirqu kolloxx.*

[pawża ta' 3 sekondi]

Numru tlieta

Kienu jaqtgħuha tfisser

- a) *kienu jqasqsu dak li jsibu.*
- b) *kienu jiddeċiedu.*
- ċ) *kienu jaqtgħu x-xorti.*

[pawża ta' 3 sekondi]

Numru erbgħa

Nies tas-sengħa jiġifieri nies li

- a) *jaqgħmlu x-xogħol bl-idejn.*
- b) *għandhom hafna snin.*
- ċ) *huma kwieti u tal-ġabra.*

[pawża ta' 3 sekondi]

Numru ħamsa

Il-Vikingi kienu ġejjin

- a) *min-naħa ta' fuq tal-Ewropa.*
- b) *min-naħa ċentrali tal-Ewropa.*
- ċ) *min-naħa t'isfel tal-Ewropa.*

[pawża ta' 3 sekondi]

Wara li qrajtlek il-mistoqsijiet taż-żewġ taħriġiet, se nerga' nsemmaghlek is-silta. Fl-istess hin, tista' twieġeb xi mistoqsijiet li ħallejt barra.

[Tinstema' l-ewwel silta għat-tieni darba]

Issa għandek ftit minuti biex tkompli twieġeb il-mistoqsijiet ta' **Taħriġ A** u **Taħriġ B**.

Tajjeb. Issa se nerga' nsemmaghlek is-silta, għat-tielet u l-aħħar darba. Tista' timla dak li ħallejt barra jew tbiddel xi haġa milli ktibt. Wara l-qari, se jkollok ftit minuti oħra biex tiċċekkja kollox.

[Tinstema' l-ewwel silta għat-tielet darba]

Issa għandek ftit minuti biex tiċċekkja kollox.

[pawża ta' ftit minuti]

[It-Tieni Silta]

Tajjeb. Mela issa se nibdew **it-Tieni Silta**. Għalissa isma' biss, u tarax il-mistoqsijiet.

Merħba tfal! Ergajna ltqajna għal programm ieħor mis-sensiela *Għidli x'Int Tiekol!* Illum se nispjegalkom riċetta ħafifa jiġifieri, kif tagħmel it-tadam mimli bl-irkotta.

Ara li jkollok erba' mitt gramma tadam, mitt gramma rkotta, mitt gramma bżar aħdar, tewma mqatta', kuċċarina bużbież u ftit weraq tan-nagħniġh.

Aqta' l-parti ta' fuq tat-tadama, imma tarmihiex għax imbagħad terġa' tużaha bħala għatu. Issa neħhi l-intern tat-tadam u ara li minn ġewwa ma jkun fihom xejn. Sadattant aqşam min-nofs il-bżar aħdar, neħhilu ż-żerriegħa, u qattgħu fin fin. Issa għaffeg it-tewm. Hallat l-irkotta mal-bżar aħdar mqatta' u t-tewm ġo skutella. Issa aqbad mgħarfa u imla t-tadam bit-taħlita. Aghlaq it-tadama bil-parti ta' fuq li tkun qtajt qabel. Poġġi kollox fi platt kbir u sabiħ u żejjen kollox bil-bużbież u bil-weraq tan-nagħniġh.

Ippruvawha din ir-riċetta tfal, u wara, *Għidli x'Int Tiekol!* Jien, Samuel Pace, nerga' nkun magħkom bħal-lum tmint ijiem fl-erbġha u nofs ta' wara nofsinhar fuq *Radju Malta Sitta*.

[Riċetta addattata minn Karmen Tedesco :

<http://www.smart.com.mt/recipes/ricottafilled.shtml?s=D947B403-7DAC23083633-9826>]

[pawża ta' 3 sekondi]

Issa tista' ddawwar il-paġna fejn hemm il-mistoqsijiet tat-2 Silta, halli tara x'se nistaqsik.

[pawża ta' 5 sekondi]

Halli nibdew minn **Taħriġ A**.

F'dan it-taħriġ inti għandek tagħzel kif tkompli l-aħjar is-sentenza skont dak li smajt. Għandek tliet għażliet, imma waħda biss hija t-tajba.

Ejja naraw l-eżempju.

Il-programm jismu

a) Għidli x'Int Tiekol!

b) Għidli x'Qed Tiekol!

ċ) Għidli x'Se Niekol!

Issa, inti smajt Bernard Zammit qiegħed jaqra aħbar straordinarja. Mela t-tajba hija a.

Ejja naraw is-sentenzi l-oħrajn ukoll. Jekk trid, tista' tipprova xi waħda minnhom, imma se nagħtik ċans wara wkoll.

Numru wieħed

F'dan il-programm Samuel Pace qiegħed jagħti

a) riklam tal-ikel.

b) avviż tal-ikel.

ċ) ricetta tal-ikel.

[pawża ta' 3 sekondi]

Numru tnejn

Skont Samuel, għandek taqta' l-parti ta' fuq tat-tadama u mbaġhad

a) tħallatha mat-taħlita.

b) terfagħha u tużaha bħala għatu.

ċ) tqattagħha fin fin.

[pawża ta' 3 sekondi]

Numru tlieta

Dan il-programm isir darba

a) fil-ġimgħa fl-erbgħa.

b) kull tmint ijiem fl-erbgħa.

ċ) fil-ġimgħa fl-erbgħa u nofs.

[pawża ta' 3 sekondi]

Numru erbgħa

Kučċarina bużbież tfisser

a) żewġ bużbiziert.

b) ftit bużbież.

ċ) ħafna bużbież.

[pawża ta' 3 sekondi]

Numru ħamsa

L-isem tal-istazzjon huwa

a) Għidli x'Int Tiekol !

b) Samuel Pace.

ċ) Radju Malta Sitta.

[pawża ta' 3 sekondi]

Issa se ngħaddu għal Taħriġ B.

Għal dan it-taħriġ se nistaqsik mistoqsija, u din id-darba trid tikteb it-twegiba. It-twegiba mhux bilfors tkun sentenza sħiħa.

Ikteb it-twegiba issa, u wara se nerga' nagħtik ftit ħin ukoll.

Ejja nisimgħu:

L-ewwel mistoqsija

Għal min huwa maħsub dan il-programm?

[irrepeti l-mistoqsija]

[pawża ta' 10 sekondi]

It-tieni mistoqsija

X'għandek tagħmel bil-bżar aħdar, qabel ma tqattgħu fin fin?

[irrepeti l-mistoqsija]

[pawża ta' 10 sekondi]

It-tielet mistoqsija

Ikteb kemm għandek bżonn irkotta.

[irrepeti l-mistoqsija]

[pawża ta' 10 sekondi]

Ir-raba' mistoqsija

Ikteb kemm għandek bżonn tadam.

[irrepeti l-mistoqsija]

[pawża ta' 10 sekondi]

Il-ħames mistoqsija

Ikteb mistoqsija li tixtieq tistaqsi lil Samuel Pace.

[irrepeti l-mistoqsija]

[pawża ta' 10 sekondi]

Wara li qrajtlek il-mistoqsijiet taż-żewġ taħriġiet, se nerga' nsemmagħlek is-silta. Fl-istess ħin, tista' twieġeb xi mistoqsijiet li ħallejt barra.

[Tinstema' t-tieni silta għat-tieni darba]

Issa għandek ftit minuti biex tkompli twieġeb xi mistoqsijiet li ħallejt barra.

Tajjeb. Issa se nerga' nsemmagħlek is-silta, għat-tielet u l-aħħar darba. Tista' timla dak li ħallejt barra jew tbiddel xi haġa milli ktibt. Wara l-qari, se jkollok ftit minuti oħra biex tiċċekkja kollox.

[Tinstema' t-tieni silta għat-tielet darba]

Issa għandek ftit minuti biex tiċċekkja kollox.

[pawża ta' ftit minuti]

Grazzi. L-eżami tas-smiġħ spiċċa.

Saħħa tfal!